

ERSTE&STEIERMÄRKISCHE BANK D.D.

Jadranski trg 3a, 51000 Rijeka
Tel: 062 37 5000
Fax: 062 37 6000

Ivana Lučića 2, 10000 Zagreb
Tel: 062 37 1000
Fax: 062 37 2000

www.erstebank.hr
erstebank@erstebank.hr

**Javna objava bonitetnih zahtjeva za Grupu Erste&Steiermärkische Bank d.d. na
dan 31. prosinca 2012. godine**

Zagreb, svibanj 2013.

Objava informacija na temelju Odluke o javnoj objavi bonitetnih zahtjeva kreditnih institucija ("Narodne novine", br. 1/2009., 75/2009., 2/2010. i 118/2011.) za Grupu Erste&Steiermärkische Bank d.d. na dan 31. prosinca 2012. godine kako slijedi:

	Stranica
• Opći podaci.....	3
• Opseg i način konsolidacije.....	6
• Strategije i politike upravljanja rizicima.....	7
• Struktura jamstvenog kapitala.....	9
• Iznosi kapitalnih zahtjeva.....	10
• Postupak procjene adekvatnosti internog kapitala.....	12
• Rizik druge ugovorne strane.....	13
• Kreditni rizik.....	14
• Upravljanje i priznavanje tehnika smanjenja kreditnog rizika.....	33
• Rizik likvidnosti.....	37
• Tržišni rizik.....	39
• Vlasnička ulaganja.....	43
• Operativni rizik.....	44

OPĆI PODACI

Povijest i osnutak

Erste&Steiermärkische Bank d.d. (u daljnjem tekstu: „Banka“) utemeljena je 1954. godine i upisana u Sudski registar kao dioničko društvo dana 24. siječnja 1990. godine. Sjedište Banke je u Rijeci, Jadranski trg 3a, u Republici Hrvatskoj.

Osnovne djelatnosti Banke

Banka ima odobrenje za obavljanje poslova iz područja poslovnog bankarstva u Republici Hrvatskoj. Glavne djelatnosti Banke su:

- primanje depozita od klijenata i plasiranje depozita,
- davanje kredita, izdavanje garancija i akreditiva stanovništvu, trgovačkim društvima, javnim institucijama i drugim klijentima,
- poslovi riznice na međubankarskom tržištu,
- poslovi u ime i za račun trećih osoba i usluge investicijskog bankarstva,
- platni promet u zemlji i inozemstvu,
- pružanje bankarskih usluga putem razvijene mreže podružnica u Republici Hrvatskoj.

Nadzorni odbor

Herbert Juranek	Predsjednik
Sava Ivanov Dalbokov	Zamjenik predsjednika
Mag. Franz Kerber	Član
Mag. Reinhard Ortner	Član
Mag. Peter Nemschak	Član
Dr. Kristijan Schellander	Član do 20. prosinca 2012. godine
Mag. Gerhard Maier	Član od 20. prosinca 2012. godine
Dr. Ernst Gideon Loudon	Član

Uprava

Banku zastupaju dva člana Uprave zajedno ili jedan član Uprave zajedno s jednim prokuristom.

Petar Radaković	Predsjednik
Tomislav Vuić	Zamjenik predsjednika
Borislav Centner	Član
Slađana Jagar	Član
Christoph Schoefboeck	Član

OPĆI PODACI (NASTAVAK)

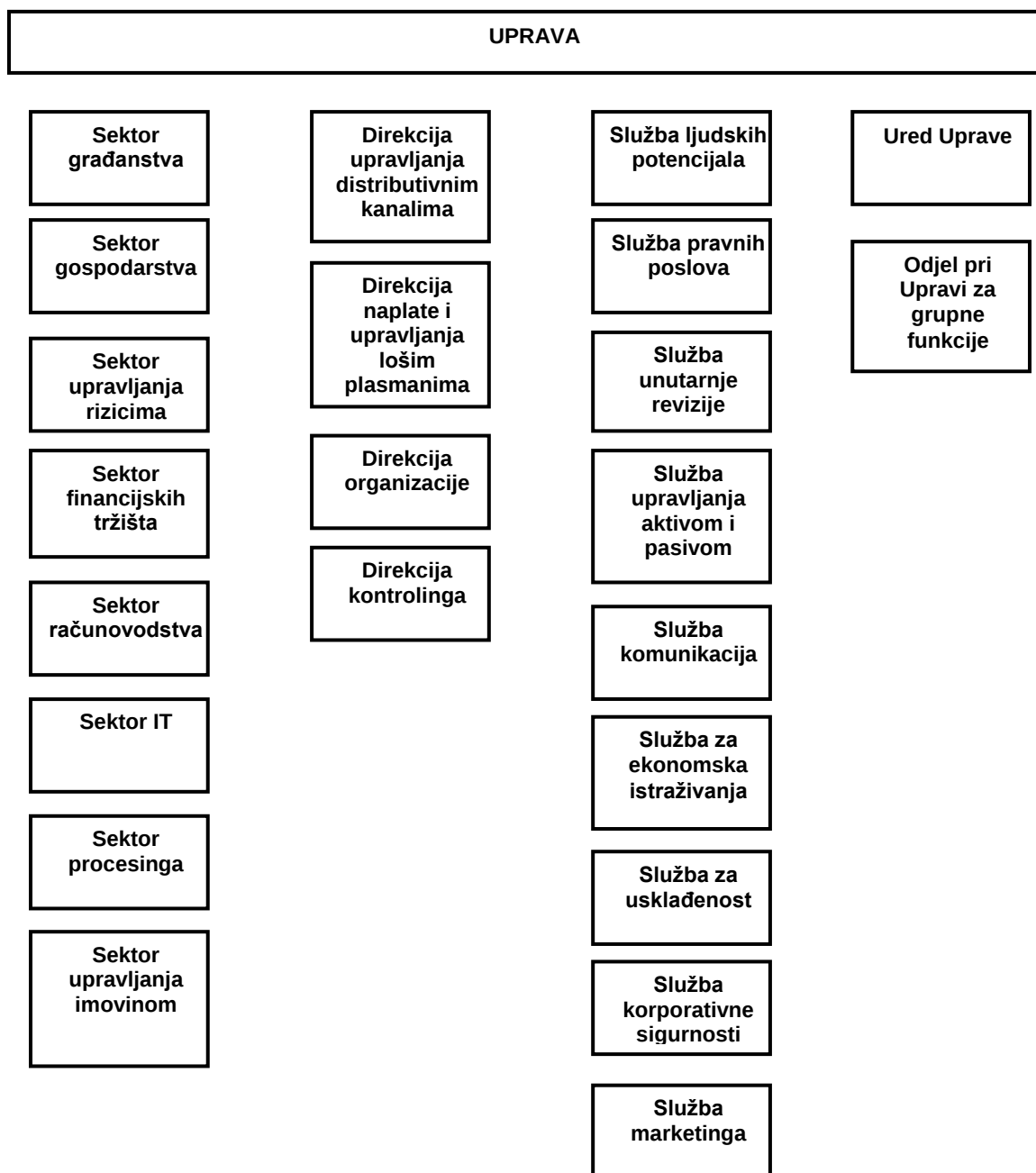
Prokuristi:

Zdenko Matak
Vladimir Kristijan

Prokurist
Prokurist

Jedini dioničar Banke je ESB Holding GmbH sa 16.984.175 dionica na dan 31. prosinca 2012. i 31. prosinca 2011. godine.

Organizacijska struktura

OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Erste&Steiermärkische Bank d.d. je matično društvo bankarske grupacije („Grupe“) koja obuhvaća sljedeća ovisna društva:

Naziv društva	Vlasnički udio Banke	Osnovna djelatnost
Erste nekretnine d.o.o.	100%	Poslovanje nekretninama
Erste Delta d.o.o.	100%	Poslovanje nekretninama
Erste Bank a.d. Podgorica, Crna Gora	100%	Kreditna institucija
Erste DMD d.o.o. za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom	100%	Društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom
Erste Card Club d.o.o. za financijsko posredovanje i usluge ¹	100%	Financijsko posredovanje i usluge
Diners Club BIH d.o.o., Sarajevo	100%	Ostalo financijsko posredovanje
ERSTE FACTORING d.o.o. za factoring	74,996%	Društvo za faktoring

¹U srpnju 2012. godine Erste Card Club dioničko društvo promijenio je svoj pravni oblik u društvo s ograničenom odgovornošću.

Računovodstvene politike i financijski izvještaji

Računovodstvene politike i financijski izvještaji Grupe objavljeni su u sklopu Godišnjeg izvješća za 2012. (bilješka 2) objavljenog na internet stranicama Banke www.erstebank.hr.

OPSEG I NAČIN KONSOLIDACIJE

Razlika u opsegu i načinu konsolidacije za potrebe supervizije na konsolidiranoj osnovi i sastavljanja financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja

Vrsta društva	Naziv društva	Konsolidacija za potrebe supervizije na konsolidiranoj osnovi			Konsolidacija u skladu s MSFI	
		Metoda konsolidacije	Društva/odbitne stavke od jamstvenog kapitala	Društva/niti konsolidirana ni odbitne stavke od jamstvenog kapitala	Metoda konsolidacije	
		Puna			Puna	Metoda udjela
Poslovanje nekretninama	Erste nekretnine d.o.o.	x			x	
Poslovanje nekretninama	Erste Delta d.o.o.	x			x	
Kreditna institucija	Erste Bank a.d. Podgorica, Crna Gora	x			x	
Društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom	Erste DMD d.o.o. za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom	x			x	
Društvo za faktoring	ERSTE FACTORING d.o.o. za faktoring	x			x	
Financijsko posredovanje i usluge	ERSTE CARD CLUB d.o.o. za financijsko posredovanje i usluge	x			x	
Ostalo financijsko posredovanje	Diners Club BIH d.o.o., Sarajevo	x			x	
Poslovanje nekretninama	S Immorent Zeta d.o.o.			x		x
Poslovanje nekretninama	IMMOKOR BUZIN d.o.o.			x		x
Društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom	Erste d.o.o. društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom			x		x
IT inženjering	S IT Solutions HR d.o.o.			x		x

STRATEGIJE I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Uvod

Financijskim rizikom se u određenim područjima upravlja prvenstveno na razini Banke (osobito kod zakonskih obveza koje se odnose samo na Banku), dok se u nekim područjima on prati i njime se upravlja na razini cijele Grupe sukladno procjeni Uprave. Objave prikazane u ovoj bilješci odnose se na Grupi.

Rizik je prisutan u svim aktivnostima Banke, ali se njime upravlja kroz identificiranje, mjerenje i praćenje limita određenih za pripadajući rizik. Banka ima usvojeni sustav upravljanja rizicima kojemu je cilj postizanje optimalne razine profitabilnosti uz prihvatljivu razinu rizika. Sustav upravljanja rizicima je uspostavljen kao aktivno upravljanje kreditnim, tržišnim, rizikom likvidnosti i operativnim rizikom, kao i svim ostalim rizicima koji se mogu pojaviti pri redovitom poslovanju Banke.

Sustav upravljanja rizicima

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor ima odgovornost za praćenje cjelokupnog procesa upravljanja rizicima unutar Banke.

Uprava

Uprava i Nadzorni odbor u dijelu za koji je potrebna njihova suglasnost, kroz odobravanje i usvajanje akata koji definiraju i reguliraju poslovanje Banke, ovlašteni su odrediti postupke i odgovorni su za njihovo provođenje.

Jedan od članova Uprave zadužen je za kontrolu i praćenje svih rizika Banke putem nadležnosti za poslovanje Sektora upravljanja rizicima.

Sektor upravljanja rizicima

Sektor upravljanja rizicima odgovoran je za postavljanje temelja efikasnog upravljanja rizikom, te upravljanje i kontrolu odluka povezanih s rizičnom izloženošću Banke.

Sektor upravljanja rizicima odgovoran je za razvijanje strategije i načela upravljanja, postavljanje okvira, politika i limita prihvatljive rizične izloženosti, te je zadužen za implementaciju i održavanje procedura koje omogućavaju proces neovisne kontrole.

Sektor upravljanja rizicima dužan je i revidirati interne akte koji su u njegovoj nadležnosti, izvršiti kontrolu primjerenosti i analizu učinaka, te ukoliko je potrebno izvršiti usklade istih za sljedeći period.

Direkcija naplate i upravljanja lošim plasmanima

Direkcija naplate i upravljanja lošim plasmanima odgovorna je za upravljanje naplatom i lošim plasmanima pomoću kontinuiranog i sustavnog pronalaženja mogućnosti eliminiranja i reduciranja rizika u poslovanju s work-out klijentima što uključuje koordiniranje rane naplate, restrukturiranje te dobrovoljnu i prisilnu naplatu od klijenta.

Služba upravljanja aktivom i pasivom („ALM“)

ALM ima odgovornost upravljati imovinom i obvezama Banke kao i sveukupnom financijskom strukturom. Primarno je odgovorna za financiranje i rizik likvidnosti Banke.

Unutarnja revizija

Procesi upravljanja rizicima u Banci se redovito revidiraju funkcijom interne revizije, koja pregledava adekvatnost procedura kao i njihovo pridržavanje od strane Banke. Rezultate procjene iznosi Upravi, te izvještava o svojim nalazima i preporukama.

STRATEGIJE I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (NASTAVAK)

Sustav mjerenja rizika i izvještavanja

Rizici Banke se mjere metodom koja odražava i očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima kao i neočekivane gubitke, koji su procjena maksimalnog gubitka temeljenog na statističkim metodama. Modeli koriste vjerojatnosti izvedene iz povijesnog iskustva, uz prilagodbu stvarnim ekonomskim uvjetima, te se njihova valjanost redovito testira.

Nadzor i kontrola rizika se primarno provodi putem limita određenih od strane Banke. Limiti odražavaju uvjete na tržištu i poslovnu strategiju, kao i rizik koji je Banka spremna preuzeti.

Uz navedeno, Banka prati i mjeri ukupnu sposobnost snošenja rizika povezanu s ukupnom rizičnom izloženosti svim tipovima rizika i aktivnosti.

Informacije dobivene iz svih vrsta poslova se pregledavaju i obrađuju kako bi se analizirali, kontrolirali i identificirali rani znakovi pojave rizika.

Uprava i Nadzorni odbor Banke redovito primaju izvještaje o kvaliteti kreditnog portfelja s raznih aspekata rizika te im se osiguravaju sve informacije neophodne za sagledavanje kreditnog rizika kojem je Banka izložena. Izvještaj sadržava detaljne informacije o izloženostima, ocjenama rizika, koncentraciji i promjenama u profilu rizika. Sektor za upravljanje rizicima izrađuje i dodatne izvještaje koji mu omogućavaju potrebne informacije za proaktivno upravljanje rizikom kreditnog portfelja.

Na dnevnoj razini se odgovornim članovima Uprave Banke podnose informacije o iskorištenju tržišnih limita, analize rizičnost vrijednosti („VaR“) kao i o ostalim promjenama vezanima uz izloženost riziku. O navedenim promjenama u rizičnoj izloženosti se izvještava i u obliku agregiranog izvještaja.

Umanjivanje rizika

Kao dio sveukupnog upravljanja rizicima, Banka koristi derivative i ostale instrumente da bi upravljala izloženosti koja proizlazi iz promjena u kamatnim stopama, tečajevima stranih valuta, rizicima vlasničkih instrumenata, kreditnim rizicima kao i izloženostima koje proizlaze iz forward transakcija.

Banka aktivno upotrebljava kolaterale da bi umanjila izloženost kreditnom riziku.

Koncentracija rizika

Koncentracija nastaje kada promjene vanjskih faktora mogu dovesti značajan broj klijenata sličnih poslovnih aktivnosti ili istih ekonomskih karakteristika u nemogućnost izvršenja ugovornih obveza prema Banci. Koncentracija pokazuje osjetljivost ostvarenja rezultata Banke prema razvoju događaja koji utječe na poseban tržišni segment. Rizikom se upravlja izbjegavajući prekomjernu koncentraciju rizika kroz posebne smjernice s ciljem održavanja diverzificiranog portfelja.

STRUKTURA JAMSTVENOGA KAPITALA

Jamstveni kapital	Iznos
(a) Stavke koje se uključuju u osnovni kapital	
Uplaćeni kapital ostvaren izdavanjem redovnih i povlaštenih dionica, osim kumulativnih povlaštenih dionica	3.500
Rezerve i zadržana dobit	2.912
Rezerve za opće bankovne rizike	
Ostale stavke	109
Ukupno stavke koje se uključuju u osnovni kapital	6.521
(b) Stavke koje umanjuju osnovni kapital	
Gubici proteklih godina	
Gubitak tekuće godine	
Stečene vlastite dionice	
Nematerijalna imovina	102
Neotplaćeni iznos kredita koji je kreditna institucija odobrila za kupnju dionica kreditne institucije osim za kumulativne povlaštene dionice	
Ostale stavke	641
Ukupno stavke koje umanjuju osnovni kapital	743
(c) Ukupno osnovni kapital (a – b)	5.778
(d) Ukupno dopunski kapital I	673
(e) Ukupno jamstveni kapital prije umanjenja za odbitne stavke (c + d)	6.451
(f) Ukupno odbitne stavke od jamstvenoga kapitala	136
u tome: negativni iznos razlike između ispravaka vrijednosti i rezervacija te očekivanoga gubitka i iznos očekivanoga gubitka po vlasničkim ulaganjima iz članka 27. stavka 1. točke 6. Odluke o jamstvenom kapitalu kreditnih institucija ako kreditna institucija izračunava iznos izloženosti ponderiran kreditnim rizikom primjenom IRB pristupa	131
(g) JAMSTVENI KAPITAL (e – f)	6.315
(h) Ukupno dopunski kapital II	-

Ostale stavke uključene u osnovni kapital obuhvaćaju manjinski udio (27 milijuna HRK), te negativne konsolidirane rezerve (82 milijuna HRK).

Ostale stavke koje umanjuju osnovni kapital obuhvaćaju nerealizirani gubitak s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju (38 milijuna HRK) i pozitivne konsolidirane rezerve (603 milijuna HRK).

Dopunski kapital predstavlja podređeni kredit primljen od Erste Group Bank u iznosu od 181 milijuna HRK, izdane podređene obveznice od Banke u iznosu od 483 milijuna HRK, te primljeni podređeni kredit Erste Banke a.d., Podgorica u iznosu od 9 milijuna HRK.

IZNOSI KAPITALNIH ZAHTJEVA

Kapitalni zahtjevi po vrstama rizika	Kapitalni zahtjevi
Kapitalni zahtjev za kreditni rizik	
Korišteni pristupi:	
Standardizirani pristup	
1. Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	84
2. Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi	28
3. Izloženosti prema javnim državnim tijelima	2
4. Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	
5. Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	
6. Izloženosti prema institucijama	11
7. Izloženosti prema trgovačkim društvima	455
8. Izloženosti prema stanovništvu	248
9. Izloženosti osigurane nekretninama	
10. Dospjela nenaplaćena potraživanja	30
11. Visokorizična potraživanja	
12. Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	
13. Sekuritizacijske pozicije	
14. Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	23
15. Ostale izloženosti	151
(1.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik primjenom standardiziranog pristupa (12% iznosa izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom)	1.032
IRB pristup	
1. izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama	413
2. izloženosti prema institucijama	39
3. izloženosti prema trgovačkim društvima	1.861
4. izloženosti prema stanovništvu	740
5. izloženosti po vlasničkim ulaganjima	47
6. sekuritizacijske pozicije	
7. ostala imovina	
(2.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik primjenom IRB pristupa (12% iznosa izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom)	3.100
Kapitalni zahtjev za izloženosti prema stanovništvu	840
a) izloženosti prema stanovništvu osigurane nekretninom	366
b) kvalificirajuće revolving izloženosti prema stanovništvu	
c) izloženosti prema MSD	100
d) ostale izloženosti prema stanovništvu	374
Kapitalni zahtjev za izloženosti po vlasničkim ulaganjima	
Primijenjeni pristupi:	47
a) jednostavan pristup ponderiranja	47
b) PD/LGD pristup	
c) pristup zasnovan na internim modelima	
Vrste izloženosti po vlasničkim ulaganjima:	47
a) izloženosti po vlasničkim ulaganjima koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima	
b) izloženosti po vlasničkim ulaganjima koja kotiraju na burzi	13
c) ostale izloženosti po vlasničkim ulaganjima	34
d) izloženosti po vlasničkim ulaganjima koje su trajno izuzete iz izračuna kapitalnih zahtjeva primjenom IRB pristupa u skladu s člankom 180. stavkom 1. Odluke o adekvatnosti jamstvenoga kapitala kreditnih institucija	

IZNOSI KAPITALNIH ZAHTJEVA (NASTAVAK)

Kapitalni zahtjevi za tržišne rizike	
a) Pozicijski rizik	63
dužničkih instrumenata	59
specifični	
opći	59
vlasničkih instrumenata	4
specifični	
opći	4
b) Rizik namire	
c) Valutni rizik	14
d) Robni rizik	
e) Rizik opcija	
(3.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za tržišne rizike	77
(4.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za rizik druge ugovorne strane	56
(5.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za prekoračenje dopuštenih izloženosti	
Kapitalni zahtjev za operativni rizik	
Kapitalni zahtjev za operativni rizik izračunat primjenom:	
a) jednostavnog pristupa	423
b) standardiziranog pristupa	150
c) naprednog pristupa	
(6.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za operativni rizik	573
UKUPAN IZNOS KAPITALNIH ZAHTJEVA (1. + 2. + 3. + 4. + 5. + 6.)	4.838
STOPA ADEKVATNOSTI JAMSTVENOG KAPITALA	15,66

POSTUPAK PROCJENE ADEKVATNOSTI INTERNOG KAPITALA

Postupak procjene adekvatnosti internog kapitala (u daljnjem tekstu: ICAAP) za polaznu pretpostavka ima procjenu materijalnosti rizika kojima je Grupa izložena kako bi se utvrdila potreba za izračun kapitalnih zahtjeva za pojedine rizike.

ICAAP, osim što primjenjuje napredne metode izračuna kapitalnih zahtjeva, razmatra vanjske čimbenike odnosno sadrži rezultate testa otpornosti na stres. Konstantno se razmatraju novi načini i metodologije izračuna. Isto tako u svrhu unapređenja testiranja otpornosti na stres Banka nastoji provoditi konstantnu provjeru scenarija kao i definiranje novih. Nastoji uzeti u razmatranje nove proizvode s ciljem prepoznavanja potencijalnih rizika.

ICAAP služi za procjenu adekvatnosti kapitala Grupe, odnosno potencijala za pokriće rizika uspoređujući ga sa svim prihvaćenim rizicima na razini Grupe. Cilj ICAAP-a je jasno određivanje takve razine kapitala koja je dovoljna za pokriće svih rizika kojima je Grupa izložena. Postupak procjene adekvatnosti kapitala je koncipiran na takav način da Uprava i Nadzorni odbor u svakom trenutku mogu procijeniti sve rizike kojima je Grupa izložena ili bi mogla biti izložena.

Određivanjem potencijala za pokriće Grupa indirektno postavlja maksimalnu razinu rizika koju je voljna prihvatiti te posljedično, aktivno upravlja svojim rizicima. Kroz ICAAP se osim procjene adekvatnosti, provodi i planiranje internog kapitala. Planiranje internog kapitala osigurava i održavanje takve razine kapitala koja može potpuno podržati činitelje poput očekivanog rasta plasmana, budućih izvora sredstava i korištenja njima, politiku dividendi kao i svaku promjenu minimalnog iznosa jamstvenog kapitala.

Okvir procjenjivanja adekvatnosti internog kapitala odražava strategiju rizika i postavljene limite pri čemu ICAAP služi kao cjeloviti upravljački model.

Grupa se pridržava osnovnih načela prilikom procjene adekvatnosti internog kapitala koji odražavaju očekivanja regulatora uzimajući u obzir načela dobre poslovne prakse:

1. Uspostavljen je proces procjene adekvatnosti internog kapitala pri čemu je visina kapitala u skladu sa profilom rizičnosti Grupe;
2. Uprava je odgovorna za uspostavljanje ICAAP-a na cjelokupnoj razini Grupe;
3. ICAAP je detaljno propisan pri čemu upravljačke funkcije (Uprava i Nadzorni odbor) preuzimaju odgovornost za rezultate i provođenje akcija u skladu sa njima;
4. ICAAP je sastavni dio procesa upravljanja Grupom;
5. Redovito revidiranje postupka procjene adekvatnosti internog kapitala;
6. ICAAP je sveobuhvatan i bazira se na preuzetim rizicima;
7. Prilikom procjene adekvatnosti internog kapitala, uzimaju se u obzir i buduća kretanja;
8. ICAAP se bazira na adekvatnim metodama mjerenja i procjene rizika;
9. Rezultat procjene adekvatnosti internog kapitala mora biti razuman te u skladu sa preuzetim rizicima;
10. Rezultati procjene adekvatnosti internog kapitala uzimaju se u razmatranje prilikom procesa planiranja i budžetiranja kao i stvaranja strategije Grupe.

POSTUPAK PROCJENE ADEKVATNOSTI INTERNOG KAPITALA (NASTAVAK)

Proces se sastoji od kvantifikacije kapaciteta preuzimanja rizika (zbroj svih materijalnih rizika) u odnosu na potencijal kapitalnog pokrića. Ukupni prihvatljivi iznos preuzimanja rizika u odnosu na interni kapital predstavlja postotak iskorištenosti internog kapitala. Rezultat navedenog analizira se u sklopu Sektora upravljanja rizicima na način prikazan u prethodnom dijelu izvještaja, a o rezultatu se izvještava Uprava i ALCO u sklopu kvartalnog izvještaja o adekvatnosti internog kapitala te se u slučaju prevelike iskorištenosti u skladu sa sustavom „semafora“ poduzimaju, odnosno predlažu određene akcije kako bi se smanjila izloženost riziku ili povećao interni kapital. Što se tiče procjene materijalnosti rizika, razmatraju se svi rizici kojima je Grupa izložena, odnosno svi rizici koji postoje u svim procesima i sustavima Grupe na razini portfelja i pojedinog proizvoda. Preuzeti rizici se dijele na značajne za koje je potrebno imati kapitalno pokriće i na rizike koji ne trebaju kapitalno pokriće, odnosno rizici za koje nije potrebna kapitalna zaštita budući da su procijenjeni kao nematerijalni ili se njima upravlja na drugačiji način (npr. kroz testiranje otpornosti na stres ili kroz uspostavljen sustav kontrole rizika). Grupa upravlja rizicima na način da ih prihvaća, umanjuje, izbjegava ili prenosi na druge poslovne subjekte ili se njime upravlja putem uspostavljenog sustava unutarnjih kontrola, a sve kako je definirano internim aktima koji određuju upravljanje pojedinom vrstom rizika.

Utvrđivanje svih rizika i određivanje njihove izloženosti je zasnovano na sveobuhvatnoj procjeni rizika, a koji su svojstveni pojedinim poslovima, proizvodima i aktivnostima.

Grupa kontinuirano procjenjuje profil rizičnosti i redovito revidira postupak procjene adekvatnosti internog kapitala istovremeno razvijajući metodologije procjene ostalih vrsta rizika kako bi cjelovito upravljanje rizicima na razini Grupe bilo što učinkovitije.

RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE

Bruto pozitivna fer vrijednost ugovora, iznosi instrumenata osiguranja i neto izloženost riziku druge ugovorne strane proizašla iz izvedenih financijskih instrumenata

Izloženost riziku druge ugovorne strane	Bruto pozitivna fer vrijednost ugovora	Iznosi instrumenata osiguranja	Neto izloženost riziku druge ugovorne strane proizašla iz izvedenih financijskih instrumenata
Ugovori koji se odnose na kamatnu stopu	39		82
Ugovori koji se odnose na valute i zlato	15	95	61
Ugovori koji se odnose na vlasničke instrumente			
Repo i obrnuti repo		532	467
UKUPNO	54	627	610

Iznosi izloženosti riziku druge ugovorne strane podvrgnuti su metodi tržišne vrijednosti te na dan 31. prosinca 2012. godine iznose 143 milijuna HRK.

KREDITNI RIZIK

Kreditni rizik predstavlja rizik koji Grupu i Banku izlaže opasnosti nastupanja gubitka zbog neispunjenja ugovornih obveza klijenata. Sustav upravljanja kreditnim rizikom obuhvaća sve mjere i pravila određene važećim zakonskim propisima i internim aktima kao i proaktivno usklađivanje sa smjericama i najboljim praksama Basel II standarda.

Uloga Sektora upravljanja rizicima i Direkcije za naplatu i upravljanja lošim plasmanima je kontrola u svim dijelovima procesa odobravanja kredita i kasnijeg praćenja kreditnog portfelja. Ovo obuhvaća pregled i procjenu kvalitete kreditnog portfelja, utvrđivanje i reviziju adekvatnosti rezervi za kredite odnosno gubitke, po svakom klijentu zasebno i po cjelokupnom portfelju.

U tu svrhu je na snazi klasifikacija imovine u rizične klase prema internoj ocjeni rizika klijenata koja prati najbolje poslovne prakse upravljanja kreditnim rizikom.

Primjena pristupa zasnovanog na internim sustavima (IRB)

Temeljem zahtjeva Erste&Steiermärkische Bank d.d. od 17.svibnja 2011.godine za izdavanje odobrenja za primjenu pristupa zasnovanog na internim sustavima za izračun iznosa izloženosti ponderiranog kreditnim rizikom podnesenog u skladu s člankom 166. Stavkom 2. Odluke o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija („NN“, broj 1/09., 75/09., 2/10.), guverner Hrvatske narodne banke na temelju članka 43. Stavka 2. Točke 9. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci („NN“, broj 75/08.), članka 128. Stavka 1. Točke 1. i članka 135.. stavka 1., 4. i 6. Zakona o kreditnim institucijama („NN“, broj 117/08., 74/09., 153/09.) te članka 166. Stavka 3. Odluke o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija odobrena je primjena pristupa zasnovanog na internim sustavima (u nastavku: IRB pristup) za izračun iznosa izloženosti ponderiranog kreditnim rizikom kako slijedi:

1. Osnovni IRB pristup (FIRB) za izloženosti prema:

- Središnjim državama i središnjim bankama,
- Institucijama i to u odnosu na podkategorije izloženosti institucije/banke, javna državna tijela i financijske institucije koje imaju odobrenje za rad od Hrvatske narodne banke i udovoljavaju bonitetnim uvjetima kao i kreditne institucije,
- Trgovačkim društvima te
- Za izloženosti po vlasničkim ulaganjima-pristup jednostavnog ponderiranja.

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Primjena pristupa zasnovanog na internim sustavima (IRB) – nastavak

2. Napredni IRB pristup (AIRB) za izloženosti prema stanovništvu.
3. Odobreno je postupno uvođenje IRB pristupa:
 - U Banci za kategoriju izloženosti prema institucijama, podkategoriju izloženosti lokalna i područna (regionalna) samouprava;
 - U članicama grupe kreditnih institucija kojima je Banka nadređena osoba u grupi kreditnih institucija u RH: Erste Factoring d.o.o. i Erste Bank AD Podgorica.
4. Odobreno je trajno izuzeće, odnosno primjena standardiziranog pristupa za:
 - Pod-kategorije izloženosti: neprofitne pravne osobe javnog sektora koje ne ispunjavaju uvjete za javna državna tijela; leasing tvrtke; osiguravajuća društva; investicijska društva; sve ostale neraspoređene izloženosti
 - Izloženosti prema drugoj ugovornoj strani
 - Izloženosti po vlasničkim ulaganjima u pravne osobe čije kreditne obveze ispunjavaju uvjete za ponder rizika 0% prema standardiziranom pristupu.

Banka je započela s primjenom naprednog pristupa od izvještajnog datuma 30. rujna 2011. godine.

Rejting sustav

Rejting se koristi za mjerenje i određivanje stupnja rizika nepodmirenja obveza klijenta prema banci, a predstavlja vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza (engl. probability of default; u nastavku teksta: PD) unutar razdoblja od jedne godine.

Banka ima razvijen sustav dodjele rejtinga klijentima prema kojem se ovisno o kategoriji izloženosti u koju je klijent svrstan, primjenjuju različite rejting metode. Neovisno o kategoriji izloženosti, dodjeljuje se R u slučaju pojave statusa neispunjavanja obveza druge ugovorne strane (u daljnjem tekstu default) prema definicijama Basel II smjernica i propisima HNB-a. Svakom klijentu dodjeljuje se HNB i ESB rating.

HNB rating određuje se sukladno Odluci HNB-a u tri rizične skupine, ovisno o procijenjenom stupnju rizika, kako slijedi:

Potpuno nadoknadivi plasmani = rizična skupina A

Djelomično nadoknadivi plasmani = rizična skupina B

Nenadoknadivi plasmani = rizična skupina C.

Svakom klijentu mora biti dodijeljen rejting sa definirane skale. Rejting se dodjeljuje putem određene rejting metode koja je, u pravilu, usklađena sa klasom, odnosno pod-klasom imovine pri čemu su klase imovine razlikuju u cilju smislenije diferencijacije rizika te dosljednu procjenu rizičnih parametara. Unutar sustava dodjeljivanja rejtinga, a ovisno o klasi imovine i pod segmentu u koju je klijent svrstan, primjenjuju se različiti rejting sustavi. Sektor upravljanja rizicima razvija rejting metode za pojedine kategorije izloženosti samostalno ili u suradnji sa Erste Holdingom. Svaki od rejting sustava pokriven je određenim alatom koji se koristi za određivanje rejtinga. Pojedini alati koriste se za više pod segmenata.

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Rejting sustav - nastavak

Prikaz rejting kategorija, ovisno o klasi imovine:

Klase imovine	Pod segment	Broj kategorija za klijente koji nisu u statusu neispunjavanja obaveza	Broj kategorija za klijente koji su u statusu neispunjavanja obaveza
Građanstvo	Građanstvo	8	4
	MSD	10	5
Gospodarstvo	Specijalno financiranje	10	5
	Ostalo	13	5
Institucije	Lokalna uprava i samouprava	8	5
	Ostalo	13	5
Država	-	13	5

Rejting se revidira i ažurira:

- Prilikom svakog novog kreditnog zahtjeva te je mjerodavan za određivanje razine odlučivanja,
- Nakon svake izmjene klase imovine klijenta ukoliko je za izračun rejtinga u novoj klasi imovine propisana drugačija rejting metoda ili drugačiji kriteriji u okviru ekspertnog mišljenja,
- Mjesečno na temelju ponašanja klijenta u klasi imovine Retail,
- Po pojavi defaulta,
- Godišnje prilikom reodobrenja,
- Godišnje na temelju financijskih izvještaja,
- Radi promijenjenih okolnosti koje utječu na rejting.

Rejting je potrebno ažurirati u minimalno jednom godišnje iako se nije promijenio u odnosu na trenutno važeći rejting.

Dodijeljeni rejting direktno utječe na razinu odlučivanja, izdvajanje općih rezervi, određivanje cijene i, u određenim slučajevima, maksimalni rok dospijeca za pojedini proizvod te za postavljanje limita. Posljedično, korištenje rejting sustava utječe na cjelokupno upravljanje rizikom Banke.

Erste&Steiermärkische Bank d.d. je u svrhu praćenja cjelokupnog životnog procesa rejting modela te izračuna parametara rizika uspostavila sustav organizacije sa odjelima zaduženim za razvoj i validaciju modela, praćenje sustava i procesa, kontrolu kreditnog rizika, prikupljanje i pohranjivanje relevantnih podataka te uspostavu IT sistema.

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Rejting sustav (nastavak)

Svi rejtnzi dizajnirani su tako da je vjerojatnost neispunjavanja obveza (PD) sljedeće rejting kategorije uvijek veća od vjerojatnosti neispunjavanja obveza prethodne uz istovremeno izbjegavanje velike koncentracije klijenata u pojedinoj rejting kategoriji.

Godišnja validacija se također provodi u okviru Erste Holdinga s čime se osigurava neovisnost validacije. Za inicijaciju razvoja modela te koordinaciju i analizu rezultata godišnje validacije korištenih modela zadužena je Direkcija za kvantitativna istraživanja (DKI) unutar Sektora upravljanja rizicima. Ukoliko godišnja validacija ukaže na neadekvatnost nekog od modela, DKI isporučuje prijedlog za promjenom ili ponovnim razvojem.

Banka također uspoređuje svoje rejting modele sa rejtinzima vanjskih kreditnih institucija pri čemu se u slučaju postojanja vanjskog rejtinga isti može uzeti u obzir prilikom određivanja internog rejtinga.

Proces dodjele internih rejtinga

Proces dodjele internih rejtinga uključuje vrste izloženosti, definicije, metode i podatke za procjenu i validaciju vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza (u nastavku: PD) i gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza (u nastavku: LGD) i konverzijskih faktora (u nastavku: CCF), uključujući pretpostavke korištene u procjeni navedenih parametara i opise materijalno značajnih odstupanja od definicija statusa neispunjavanja obveza druge ugovorne strane.

Početna točka procjene parametara je izračunavanje pojedinih statističkih elemenata koji se koriste za izračun, a relevantni su za pojedinu metodologiju.

Procjene se provode mjesečno, no za izračun kapitalnih zahtjeva ažuriraju se rjeđe, ali minimalno jednom godišnje. Rezultati validacija planirano se dostavljaju barem jedanput godišnje za sve navedene parametre i rejting modele.

PD – vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza (probability of default)

Označuje vjerojatnost stupanja druge strane u status neispunjavanja obveza unutar razdoblja od jedne godine.

PD segment je orijentiran na klijenta i čini ga kombinacija rejting sustava i rejtinga kojem klijent pripada.

U Banci za procjenu PD-a postoje 4 osnovna segmenta, koji se još dijele ovisno o rejtingu:

- Stanovništvo (Private individuals)
- Mala i srednja društva – jednostruko knjigovodstvo (Small and medium-sized enterprises – SEB)
- Mala i srednja društva – dvostruko knjigovodstvo (Small and medium-sized enterprises – DEB)
- Tvrtke (Corporate)

Procjena PD-a za ostale kategorije imovine koje su obuhvaćene IRB pristupom se provodi na centralnoj razini. Za izračun vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza, primarno korištena metoda je Lando-Skodeberg.

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

PD – vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza (probability of default) (nastavak)

Validacija

Proces validacije obuhvaća analizu točnosti procijenjenih PD-a u skladu s trenutnom strukturom portfelja, pretpostavkama modela te osjetljivosti na vanjske utjecaje. Rezultat validacije osigurava pregled pouzdanosti procjena i koristi se kao baza pri predviđanju i prilagodbama pomoću marže konzervativnosti.

LGD – gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza (loss given default)

Omjer je gubitka zbog stupanja druge ugovorne strane u status neispunjavanja obveza i iznosa izloženosti u trenutku neispunjavanja obveza (EAD – exposure at default). Pod gubitkom se smatra ekonomski gubitak koji uzima u obzir vremensku vrijednost novca, uključujući značajne učinke svođenja na sadašnju vrijednost (PV – present value) (diskont), te značajne izravne i neizravne troškove povezane s naplatom za pojedine izloženosti.

LGD procjena u ESB izvedena je na sljedećim kategorijama izloženosti (asset klase):

- Retail – Stanovništvo (Privatne osobe)
- Retail – Pravne osobe

Segmentacija pri procjeni parametra kombinacija je proizvoda i asset klase:

Validacija

Implementirano je nekoliko validacijskih metoda za testiranje točnosti LGD-a.

CCF – konverzijski faktor (credit conversion factor)

Omjer je između trenutačno neiskorištenog iznosa po određenoj vanbilančnoj izloženosti za koji se očekuje da će biti iskorišten u trenutku statusa neispunjavanja obveza i trenutačno neiskorištenog iznosa vanbilančne obveze.

Iznos vanbilančne obveze jednak je limitu, osim ako je limit, koji nije poznat dužniku, veći.

Jedan od minimalnih zahtjeva za primjenu IRB pristupa uz vlastite procjene PD-a i LGD-a, je da je Banka dužna procijeniti iznos izloženosti izloženosti u trenutku defaulta (EAD).

EAD se sastoji od 2 elementa:

- Bilančni iznos (bruto stanje kredita) – trenutno iskorišten bruto dio izloženosti
- Vanbilančni iznos – ugovoren, ali neiskorišten iznos pomnožen odgovarajućim konverzijskim faktorom (CCF).

CCF je mjera koja reflektira potencijalni rizik određenog vanbilančnih ugovora. Drugim riječima, procjenjuje omjer povučenog iznosa (od promatranog trenutka do defaulta) i iznosa koji može biti povučen u promatranom trenutku (*utilization rate*).

Potpuni smisao mjerenja konverzijskog faktora ovisi o promatranoj vrsti proizvoda pri čemu CCF segmentaciju također čini kombinacija asset klase i vrste proizvoda.

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Proces validacije

Minimalno jedanput godišnje validiraju se rejting modeli, kao i parametri rizika. Primarna zadaća validacije je pružanje sveobuhvatnih informacija o performansama modela i informacija o tome da li su performanse u skladu s očekivanim i predviđenim pri odobrenju modela. Sekundarna zadaća je ispunjavanje regulatornih i zakonskih obveza. Stoga je metodologija korištena za validaciju u skladu sa minimalnim regulatornim zahtjevima.

Ukupan iznos izloženosti razvrstan prema različitim kategorijama izloženosti

Ukupan iznos izloženosti ne uključujući efekte tehnika smanjenja kreditnog rizika				
Kategorije izloženosti	Kreditni depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	12.593	6.344	10	
Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi	403	2	19	
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	2.172			
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama i međunarodnim organizacijama		380		
Izloženosti prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)	2.738		14	165
Izloženosti prema trgovačkim društvima	21.042	140	3.247	70
Izloženosti prema stanovništvu	21.095		1.672	3
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	194			
Izloženosti po vlasničkim ulaganjima	114			
Ostale izloženosti	2.118			
UKUPNO	62.469	6.866	4.962	238

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Geografska podjela izloženosti s obzirom na materijalno značajne kategorije izloženosti

Značajna geografska područja	Kreditni, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
Hrvatska	57.260	4.355	4.663	96
Zemlje Europske unije	2.424	2.064	11	141
Ostale europske zemlje	2.751	447	288	1
Latinska Amerika				
Sjedinjene Američke Države	32			
Ostale zemlje	2			
UKUPNO	62.469	6.866	4.962	238

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Podjela izloženosti prema vrsti djelatnosti ili druge ugovorne strane razvrstanih prema kategorijama izloženosti

Politikom upravljanja kreditnim rizikom definirani su maksimalni limiti izloženosti u segmentu izloženosti prema trgovačkim društvima prema pojedinoj vrsti djelatnosti. Izloženost prema vrsti djelatnosti u odnosu na postavljene limite se prati kvartalno u Sektoru upravljanja rizikom. Najveća kreditna izloženost prema klijentu osim prema Republici Hrvatskoj i Hrvatskoj narodnoj banci iznosila je 31. prosinca 2012. godine 777 milijuna HRK (2011.: 988 milijuna HRK) prije i nakon uzimanja u obzir kolaterala i ostalih kreditnih poboljšanja.

Glavne vrste djelatnosti	Kreditni, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	820		44	
Rudarstvo i vađenje	272		2	
Proizvodnja	3.754	15	587	5
Energetika i vodoopskrba	830		86	36
Građevinarstvo	5.568	31	594	10
Trgovina	5.871	5	709	3
Hoteli i restorani	2.101		158	6
Prijevoz i veze	689	78	189	2
Bankarstvo i osiguranje	10.883	380	20	159
Poslovanje s nekretninama i ostale poslovne usluge	1.213		89	3
Javna uprava i obrana	5.491	6.145	32	11
Obrazovanje	78		6	
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	110		6	
Ostale uslužne djelatnosti	1.815	201	701	
Stanovništvo	19.989		1.559	2
Informacije i komunikacije	358	2	59	
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	1.215	9	121	1
Ostalo	1.412			
UKUPNO	62.469	6.866	4.962	238

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Izloženosti prema preostalom dospijeću razvrstane prema kategorijama izloženosti

Preostalo dospijeće	Kreditni, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	12.593	6.344	10	
do 90 dana	7.715	572		
od 91 do 180 dana	396	311	2	
od 181 dana do 1 godine	1.161	1.282	8	
> 1 godine	3.321	4.179		
Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi	403	2	19	
do 90 dana	67		1	
od 91 do 180 dana			4	
od 181 dana do 1 godine	33		14	
> 1 godine	303	2		
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	2.172			
do 90 dana	73			
od 91 do 180 dana	62			
od 181 dana do 1 godine	181			
> 1 godine	1.856			
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama i međunarodnim organizacijama		380		
do 90 dana				
od 91 do 180 dana				
od 181 dana do 1 godine				
> 1 godine		380		
Izloženosti prema institucijama	2.738		14	165
do 90 dana	2.533		8	25
od 91 do 180 dana	155		3	
od 181 dana do 1 godine	24		1	140
> 1 godine	26		2	
Izloženosti prema trgovačkim društvima	21.042	140	3.247	70
do 90 dana	7.992		1.485	25
od 91 do 180 dana	1.280		462	
od 181 dana do 1 godine	3.466	5	733	
> 1 godine	8.304	135	567	45
Izloženosti prema stanovništvu	21.095		1.672	3
do 90 dana	3.994		1.460	3
od 91 do 180 dana	765		63	
od 181 dana do 1 godine	1.238		124	
> 1 godine	15.098		25	
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	194			
do 90 dana				
od 91 do 180 dana				
od 181 dana do 1 godine				
> 1 godine	194			
Izloženosti po vlasničkim ulaganjima	114			
do 90 dana				
od 91 do 180 dana				
od 181 dana do 1 godine				
> 1 godine	114			
Ostale izloženosti	2.118			
do 90 dana	898			
od 91 do 180 dana	143			
od 181 dana do 1 godine				
> 1 godine	1.077			
UKUPNO	62.469	6.866	4.962	238

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Izloženosti kod kojih je izvršeno umanj enje vrijednosti, dospjela nenaplaćena potraživanja i promjene u ispravicima vrijednosti po djelatnostima

Glavne vrste djelatnosti	Iznos plasmana kod kojih je izvršeno umanj enje (ispravak) vrijednosti	Stanje ispravaka vrijednosti plasmana	Troškovi ispravaka vrijednosti	Otpisi plasmana	Dospjela nenaplaćena potraživanja	Iznos izvanbilančnih obveza za koji su izdvojena rezerviranja za identificirane gubitke	Stanje rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza	(Prihodi od ukidanja) rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	96	35	4		105			
Rudarstvo i vađenje	22	8	(2)		22			
Proizvodnja	640	259	43	3	569	11	1	1
Energetika i vodoopskrba	65	17	15		65			
Građevinarstvo	1.794	692	223	2	1.628	18	10	7
Trgovina	1.040	459	112	3	1.060	4		(1)
Hoteli i restorani	563	164	63	1	557			
Prijevoz i veze	55	27	6		125	1		
Bankarstvo i osiguranje	11	10	9		12			
Poslovanje s nekretninama i ostale poslovne usluge	299	106	39		289			
Javna uprava i obrana	12	11	11		19			
Obrazovanje	1	1			1			
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	12	9	(13)		12			
Ostale uslužne djelatnosti	348	163	131	1	231	16		
Stanovništvo	2.039	1.279	135	11	1.656	23	1	1
Informacije i komunikacije	57	19	15		7			
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	435	151	53		362	14	4	4
UKUPNO	7.489	3.410	844	21	6.720	87	16	12

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Izloženosti kod kojih je izvršeno umanjenje vrijednosti, dospjela nenaplaćena potraživanja i promjene u ispravcima vrijednosti po značajnim geografskim područjima

Značajna geografska područja	Iznos plasmana kod kojih je izvršeno umanjenje (ispravak) vrijednosti	Stanje ispravaka vrijednosti plasmana	Troškovi ispravaka vrijednosti	Otpisi plasmana	Dospjela nenaplaćena potraživanja	Iznos izvanbilančnih obveza za koji su izdvojena rezerviranja za identificirane gubitke	Stanje rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza	(Prihodi od ukidanja) rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza
Hrvatska	7.165	3.265	801	21	6.546	83	14	10
Latinska Amerika			(94)					
Ostale Europske zemlje	316	137	137		174	4	2	2
Ostale zemlje								
Sjedinjene američke države								
Zemlje Europske unije	8	8						
UKUPNO	7.489	3.410	844	21	6.720	87	16	12

Promjene u ispravcima vrijednosti i rezervacijama za izloženosti kod kojih je izvršeno umanjenje vrijednosti

Promjene u ispravcima vrijednosti i rezerviranjima	Početno stanje ispravaka vrijednosti i rezerviranja	Povećanja ispravaka vrijednosti i rezerviranja tijekom izvještajnog razdoblja	Smanjenja ispravaka vrijednosti/ ukinuta rezerviranja tijekom izvještajnog razdoblja	Otpisi na teret ispravaka vrijednosti tijekom izvještajnog razdoblja	Završno stanje
Umanjenje (ispravak) vrijednosti plasmana	2.587	1.679	835	21	3.410
Rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza	4	31	19	0	16
Ispravci vrijednosti plasmana skupine A na skupnoj osnovi	529		77		452
Rezerviranja za izvanbilančne obveze skupine A na skupnoj osnovi	43	9			52

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Iznosi izloženosti izračunati korištenjem standardiziranog pristupa i raspoređeni po stupnjevima kreditne kvalitete

Kategorija izloženosti: Izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0	1.909	1.947
	10		
2	20		
	35		
3	50		
	75		
4	100	698	698
5	100		
6	150		
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		2.607	2.645

Kategorija izloženosti: Izloženosti prema tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0		
	10		
2	20		
	35		
3	50	372	369
	75		
4	100	52	52
5	100		
6	150		
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		424	421

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Kategorija izloženosti: Izloženosti prema javnim državnim tijelima

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0	4	4
	10		
2	20		
	35		
3	50	2.167	33
	75		
4	100		
5	100		
6	150		
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		2.171	37

Kategorija izloženosti: Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0	380	380
	10		
2	20		
	35		
3	50		
	75		
4	100		
5	100		
6	150		
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		380	380

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Kategorija izloženosti: Izloženosti prema institucijama

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0		
	10		
2	20	412	398
	35		
3	50	74	76
	75		
4	100		
5	100		
6	150	1	1
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		487	475

Kategorija izloženosti: Izloženosti prema trgovačkim društvima

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0		
	10		
2	20		
	35		
3	50		
	75		
4	100	4.766	4.112
5	100	71	53
6	150	20	20
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		4.857	4.185

Iznosi izloženosti koje su odbitne stavke od jamstvenoga kapitala	1
---	---

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Kategorija izloženosti: Izloženosti prema stanovništvu (uključujući MSD)

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0		
	10		
2	20		
	35		
3	50		
	75	3.440	2.747
4	100	3	3
5	100	101	101
6	150	44	44
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		3.588	2.895

Kategorija izloženosti: Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0		
	10		
2	20		
	35		
3	50		
	75		
4	100	194	194
5	100		
6	150		
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		194	194

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Kategorija izloženosti: Ostale izloženosti

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
1	0	869	945
	10		
2	20	2	2
	35		
3	50		
	75		
4	100	1.247	1.247
5	100		
6	150		
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		2.118	2.194

Iznosi izloženosti po kategorijama izloženosti (prema FIRB ili AIRB pristupu)

Kategorije izloženosti	Iznosi izloženosti prema FIRB pristupu	Iznosi izloženosti prema AIRB pristupu
Izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama	16.340	
Izloženosti prema institucijama	2.430	
Izloženosti prema trgovačkim društvima	19.303	
Izloženosti prema stanovništvu		18.714
Izloženosti po vlasničkim ulaganjima	114	
Sekuritizacijske pozicije		
Ostala imovina		
UKUPNO	38.187	18.714

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja

Kategorije izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja	Ponderi rizika	Iznosi izloženosti	Iznosi izloženosti ponderirani kreditnim rizikom
Preostali rok do dospelja kraći od 2,5 godine		1.897	804
Kategorija 2	70%	165	116
Kategorija 3	115%	29	33
Kategorija 4	250%	262	655
Kategorija 5	0%	1.441	
Preostali rok do dospelja jednak ili duži od 2,5 godine		1.167	1.150
Kategorija 1	70%	25	17
Kategorija 2	90%	612	551
Kategorija 3	115%	114	131
Kategorija 4	250%	181	451
Kategorija 5	0%	235	

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

AIRB pristup – izloženosti prema stanovništvu po skupovima izloženosti

PD	Izloženosti prema stanovništvu osigurane nekretninom			Ostale izloženosti prema stanovništvu			PD	Izloženosti prema MSD		
	EAD	Ø LGD u %	Ø ponder rizika u %	EAD	Ø LGD u %	Ø ponder rizika u %		EAD	Ø LGD u %	Ø ponder rizika u %
PD1 0,00% - 0,03%	738	26,4%	2,6%	374	48,0%	3,3%	PD1 0,00% - 0,73%	71	38,6%	39,3%
PD2 0,03% - 0,11%	1.200	26,4%	7,0%	788	42,2%	9,6%	PD2 0,73% - 0,94%	105	38,8%	46,3%
PD3 0,11% - 0,19%	1.723	26,3%	10,7%	1.670	40,2%	15,1%	PD3 0,94% - 1,18%	83	39,0%	52,2%
PD4 0,19% - 0,55%	1.548	26,5%	23,4%	2.353	37,7%	29,2%	PD4 1,18% - 1,65%	104	38,3%	62,8%
PD5 0,55% - 1,38%	828	29,3%	46,6%	1.450	37,0%	44,0%	PD5 1,65% - 2,26%	121	38,3%	74,9%
PD6 1,38% - 3,12%	555	29,5%	77,3%	918	36,4%	53,1%	PD6 2,26% - 3,28%	126	38,0%	87,0%
PD7 3,12% - 6,53%	455	30,0%	118,0%	592	36,8%	58,4%	PD7 3,28% - 5,13%	128	38,3%	107,1%
PD8 6,53% - 14,99%	667	26,9%	148,5%	741	35,9%	74,4%	PD8 5,13% - 7,44%	116	38,4%	123,6%
PD9 14,99% - 100%	834	0,0%	0,0%	870	0,0%	0,9%	PD9 7,44% - 12,81%	50	38,0%	170,6%
							PD10 12,81% - 21,64%	42	38,1%	196,7%
							PD11 21,64% - 100%	243	38,3%	0,0%
Status neispunjavanja obveza	834	28,5%	7,0%	870	36,8%	0,9%	Status neispunjavanja obveza	243	38,3%	0,0%
EAD po skupovima izloženosti	8.548	-	36,6%	9.756	-	32,6%		1.189	-	79,6%
Ukupno EAD prema stanovništvu								18.304	-	37,3%

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Ispravci vrijednosti i rezervacije u izvještajnom razdoblju

Kategorije izloženosti	Ispravci vrijednosti i rezervacije 31.12.2012.	Ispravci vrijednosti i rezervacije 31.12.2011.	Promjena u ispravicima vrijednosti i rezervacijama u%
Izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama			
Izloženosti prema institucijama			
Izloženosti prema trgovačkim društvima	1.672	898	86%
Izloženosti prema stanovništvu	949	557	70%
Izloženosti prema stanovništvu osigurane nekretninom	294	145	103%
Ostale izloženosti prema stanovništvu	655	412	59%
• Od čega izloženosti prema MSD	132	60	120%
Izloženosti po vlasničkim ulaganjima			
Sekuritizacijske pozicije			
Ostala imovina			
UKUPNO	2.621	1.455	80%

Nastavak nepovoljnog kretanja gospodarskih uvjeta u odnosu na kraj 2011. godine odrazilo se na portfelj Banke u vidu pogoršanja distribucije portfelja. Stopa statusa neispunjavanja obveza narasla je u prosjeku 20% u usporedbi sa krajem 2011. godine što je za posljedicu imalo povećanje rezervacija za gubitke. Spomenuta gospodarska situacija utjecala je na pad prihoda klijenata što je u segmentu fizičkih osoba dovelo do daljnjeg povećanja stope postotnog opterećenja dugom. Isto tako i prosječna vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza na razini portfelja pokazuje trend rasta tijekom 2012. godine.

KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

Usporedba procijenjenih i ostvarenih gubitaka po kategorijama izloženosti

Kategorije izloženosti	Gubici na dan 31.12.2012.		Gubici na dan 31.12.2011.	
	Očekivani gubitak (EL)	Očekivani gubitak (EL)	Očekivani gubitak (EL)	Ostvareni gubitak
Izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama	5		3	
Izloženosti prema institucijama	1		1	
Izloženosti prema trgovačkim društvima	2.477	1.672	1.422	898
Izloženosti prema stanovništvu	672	949	538	557
Izloženosti prema stanovništvu osigurane nekretninom	277	294	172	145
Ostale izloženosti prema stanovništvu	395	655	366	412
• Od čega izloženosti prema MSD	109	132	74	60
Izloženosti po vlasničkim ulaganjima	1		3	
Sekuritizacijske pozicije				
Ostala imovina				
UKUPNO	3.156	2.621	1.967	1.455

UPRAVLJANJE I PRIZNAVANJE TEHNIKA SMANJENJA KREDITNOG RIZIKA

Kolateral je sekundarni izvor naplate potraživanja, a primarni izvor je klijentov novčani tok. Kolaterali predstavljaju zaštitu od kreditnog rizika

Kolaterali su svi instrumenti osiguranja koji su prikupljeni u svrhu naplate potraživanja od klijenta. Kolaterali se prikupljaju osnovom procedura odlukama nadležnog nivoa odlučivanja prilikom donošenja ili izmjena odluke o odobravanju plasmana.

Iznos i vrsta traženog kolaterala ovisi o procijenjenom iznosu kreditnog rizika klijenta. Provedene su smjernice o prihvatljivosti vrste kolaterala i parametara procjene. Redovito se provodi kontrola fer vrijednosti kolaterala. Kod izračuna pokrivenosti kolateralom, iznos pokrivenosti se prilagođava korektivnim faktorom, ovisno o vrsti kolaterala, definiranim internim aktima Banke. U financijskim izvještajima, pokrivenost kolateralom prikazuje se do visine iznosa izloženosti.

UPRAVLJANJE I PRIZNAVANJE TEHNIKA SMANJENJA KREDITNOG RIZIKA (NASTAVAK)

Naknadna vrednovanja fer vrijednosti kolaterala provode se kontinuirano u skladu sa propisanom dinamikom. Za stambene nekretnine naknadna vrednovanja se provode statističkim metodama i to na način da se provodi prilagođavanje prethodno utvrđene vrijednosti nekretnine tržišnoj vrijednosti uzimajući u obzir kretanje trendova vrijednosti nekretnina na tržištu. Za nekretnine za koje nije moguće provesti statističko vrednovanje bilo radi prirode nekretnine, bilo radi značajnijeg odstupanja u odnosu na prethodno ili značajne izloženosti Banke prema klijentu, vrednovanje se provodi za pojedinu nekretninu od strane neovisnog ovlaštenog procjenitelja.

Za poslovne nekretnine naknadna vrednovanja se provode od strane neovisnog ovlaštenog procjenitelja jednom godišnje.

Prihvatljivost instrumenata osiguranja procjenjuje se u Direkciji naplate i upravljanja lošim plasmanima u suradnji sa Sektorom upravljanja rizicima. Metode koje se primjenjuju pri vrednovanju instrumenata osiguranja rezultati su empirijskog istraživanja i iskustva Sektora upravljanja rizicima i Direkcije naplate i upravljanja lošim plasmanima te se kontinuirano revidiraju.

Internim aktima su propisana pravila i procedure prihvaćanja kolaterala, kao i evidencija i monitoring njihove vrijednosti.

Za potrebe smanjenja kreditnog rizika Banka koristi slijedeće vrste kreditne zaštite:

- materijalu kreditnu zaštitu
 - nekretnine
 - novčane depozite
 - vrijednosne papire Republike Hrvatske ili banaka
 - pokretnine
 - bilančno netiranje

Banka uzima pozitivne učinke netiranja prilikom izračuna kapitalnih zahtjeva.

- nematerijalnu kreditnu zaštitu
 - garancije Republike Hrvatske ili banaka

Osnovni pružatelji jamstava/garancija su klijenti dostatne kreditne kvalitete sukladno sa OAJKKI.

Upravljanje kolateralima provodi se:

- kontrolama pojedinačnih instrumenata u okviru procesa priznavanja i vrednovanja
- praćenje vrijednosti i kontinuirano vrednovanje
- praćenja i izvještavanja o koncentracijskom riziku i riziku velike izloženosti prema davateljima kolaterala kolaterala i pružateljima nematerijalne kreditne zaštite te izvještava o istima u skladu sa Odlukom o velikim izloženostima kreditnih institucija.
- unapređenjem sustava monitoringa

Kolaterali su prihvatljivi u slučaju da ispunjavaju uvjete propisane Odlukom o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija.

UPRAVLJANJE I PRIZNAVANJE TEHNIKA SMANJENJA KREDITNOG RIZIKA (NASTAVAK)

Iznosi izloženosti s obzirom na primijenjene tehnike smanjenja kreditnog rizika – Standardizirani pristup

Kategorije izloženosti	Materijalna kreditna zaštita		Nematerijalna kreditna zaštita	
	Iznosi izloženosti pokriveni financijskim kolateralom	Iznosi izloženosti pokriveni ostalim priznatim vrstama materijalne kreditne zaštite	Iznosi izloženosti pokriveni garancijama/ jamstvima	Iznosi izloženosti pokriveni ostalim priznatim vrstama nematerijalne kreditne zaštite
Izloženosti prema javnim državnim tijelima			2.134	
Izloženosti prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)	16			
Izloženosti prema trgovačkim društvima	70		2	
Izloženosti prema stanovništvu	32			
UKUPNO	118		2.136	

UPRAVLJANJE I PRIZNAVANJE TEHNIKA SMANJENJA KREDITNOG RIZIKA (NASTAVAK)

Iznosi izloženosti s obzirom na primijenjene tehnike smanjenja kreditnog rizika (isključujući sekuritizacijske pozicije) – IRB pristup

Kategorije izloženosti	Materijalna kreditna zaštita		Nematerijalna kreditna zaštita	
	Iznosi izloženosti pokriveni financijskim kolateralom	Iznosi izloženosti pokriveni ostalim priznatim vrstama materijalne kreditne zaštite	Iznosi izloženosti pokriveni garancijama/jamstvima	Iznosi izloženosti pokriveni ostalim priznatim vrstama nematerijalne kreditne zaštite
Izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama	199			
Izloženosti prema institucijama	916			
Izloženosti prema trgovačkim društvima	445	5.317	144	
Izloženosti prema stanovništvu	963	42	2	
Izloženosti prema stanovništvu osigurane nekretninom	330	10	1	
Ostale izloženosti prema stanovništvu	633	32	1	
• Od čega izloženosti prema MSD	57	27	1	
UKUPNO	2.523	5.359	146	

Knjigovodstvena vrijednost restrukturiranih kredita po vrstama financijske imovine

Restrukturirana financijska imovina predstavlja kredite koji bi bili dospjeli ili bi imali umanjeње vrijednosti da uvjeti kredita nisu izmijenjeni.

Knjigovodstvena vrijednost restrukturirane financijske imovine prikazana je u Godišnjem izvješću 2012. (bilješka 45.2.) objavljenom na internet stranicama Banke www.erstebank.hr.

RIZIK LIKVIDNOSTI

Banka definira rizik likvidnosti u skladu s načelima utvrđenima od strane Bazelskog odbora za nadzor banaka i Hrvatske narodne banke. Sukladno tome napravljena je razlika između tržišnog likvidnosnog rizika, koji predstavlja rizik da pravni subjekti Grupe neće moći jednostavno netirati ili eliminirati poziciju po tržišnoj cijeni zbog nedovoljno razvijenog tržišta ili tržišnih poremećaja te likvidnosnog rizika financiranja, koji predstavlja rizik da Grupa neće biti u stanju učinkovito ispuniti bilo očekivane i neočekivane trenutne i buduće potrebe za novčanim sredstvima, te potrebe za instrumentima osiguranja bez da utječe na dnevno poslovanje ili na financijski rezultat Grupe. Rizik financiranja likvidnosti nadalje se dijeli na rizik insolventnosti i strukturni rizik likvidnosti. Prvi je kratkoročni rizik neispunjenja trenutnih ili budućih platnih obveza u cijelosti, na vrijeme i na gospodarski opravdan način, dok je strukturni rizik likvidnosti dugoročni rizik gubitaka uslijed promjene troška vlastitog refinanciranja Grupe ili kamatne marže.

Upravljanje, nadzor i praćenje

Upravljanje rizikom likvidnosti unutar Grupe se odnosi na definiranje odgovornosti svih zainteresiranih strana u okviru rizika likvidnosti i na glavne dokumente kojima se definiraju načela i postupci za upravljanje. Prvi dio predstavlja prikaz pregleda dokumenata uključenih u okvir upravljanja rizikom likvidnosti kao i trenutačne odgovornosti svih zainteresiranih strana kod upravljanja rizikom likvidnosti, a to su: Nadzorni odbor, Uprava, ALCO odbor, OLC odbor, Sektor računovodstva i kontrolinga, Sektor financijskih tržišta, Sektor upravljanja rizicima, Služba unutarnje revizije i ostale uključene organizacijske jedinice.

Upravljačka struktura se odnosi na sljedeće organizacijske jedinice kao i upravljačka tijela unutar Grupe:

Funkcije upravljanja rizikom likvidnosti:

Nadzorni odbor kreditne institucije treba:

- dati odobrenje Upravi kreditne institucije za strategiju i politiku upravljanja rizicima;
- dati odobrenje Upravi za organizacijsku strukturu kreditne institucije.

Uprava kreditne institucije odgovorna je za:

- postavljanje jasno definiranih i ujednačenih linija odgovornosti, za upravljanje i izvještavanje i riziku likvidnosti;
- osiguranje zadovoljavajućeg broja zaposlenika s odgovarajućim stručnim znanjem i iskustvom koji će biti uključeni u sustav upravljanja rizicima;
- odobrenje te periodičko (najmanje jednom godišnje) ispitivanje i unapređenje strategije i politike upravljanja rizicima;
- uspostavu učinkovitog internog kontrolnog sustava koji uključuje i odgovarajuće administrativne i računovodstvene postupke;
- uspostavu učinkovitog sustava kontrole rizika, usklađenosti i internih revizijskih funkcija;
- uspostavu plana postupanja u skladu s Člankom 10. Odluke o upravljanju likvidnosnim rizikom.

RIZIK LIKVIDNOSTI (NASTAVAK)

Viši rukovodeći kadar izravno je odgovoran Upravi kreditne institucije, posebice za:

- provedbu strategije i politika upravljanja rizicima;
- uspostavu i održavanje procesa upravljanja rizicima;
- uspostavu postupaka i prikupljanje uputa i smjernica za obavljanje poslovnih aktivnosti kreditne institucije koje za posljedicu imaju izlaganje riziku;
- održavanje učinkovitosti internih kontrola koje čine sastavni dio sustava upravljanja rizicima;
- uspostava odgovarajućih postupaka procjene učinka uvođenja novih proizvoda na izloženost riziku kreditne institucije.

Sektor upravljanja rizicima odgovoran je za:

- kontinuirano i brzo utvrđivanje i mjerenje procjene rizika likvidnosti i izvještavanje o rizicima likvidnosti u skladu s valjanim eksternim i internim pravilima;
- izvještavanje ALCO odbora o provedbenim odlukama;
- izrada metodologije za mjerenje rizika likvidnosti u suradnji sa Sektorom financijskih tržišta, Sektorom računovodstva i kontrolinga te Službom upravljanja aktivom i pasivom;
- izradu prijedloga Pravilnika o upravljanju rizikom likvidnosti i Politike o upravljanju rizikom likvidnosti te predlaganje istih članovima ALCO odbora i Uprave Banke.

Sektor gospodarstva, Sektor građanstva i ostale organizacijske jedinice unutar Banke odgovorne su za:

- provedbu odluka ALCO odbora i
- brzu dostavu razvojnih projekcija klijenata kao i sve ostale informacije na zahtjev Sektora računovodstva i kontrolinga, Sektora financijskih tržišta te Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Sektor računovodstva i kontrolinga odgovoran je za:

- pravovremeno i ispravno izvještavanje Hrvatske narodne banke i ostalih eksternih korisnika, sukladno zakonskim uredbama i odlukama koje uređuju područje likvidnosti;
- dostavljanje Službi upravljanja aktivom i pasivom i ostalim organizacijskim jedinicama Banke svih izvješća podložnih analizi upravljanja rizikom likvidnosti.

TRŽIŠNI RIZIK

Tržišni rizici predstavljaju potencijalne učinke koje vanjski utjecaji imaju na vrijednost imovine, obveza i izvanbilančne pozicije Banke, a uzrokuju ga promjene cijena odnosno kretanja na financijskim tržištima i kao takav u sebi sadrži:

- Kamatni rizik
- Valutni rizik
- Rizik ulaganja u vrijednosne papire.

Mjerenje i kontrola izloženosti te uspostavljanje limita izloženosti definirani su internim aktima, politikama i pravilnicima Sektora upravljanja rizicima. Kontrolu izloženosti tržišnim rizicima Sektor upravljanja rizicima provodi kroz sustav limita VaR, kao i kroz sustav limita osjetljivosti (PVBP, FX Delta i Stop Loss).

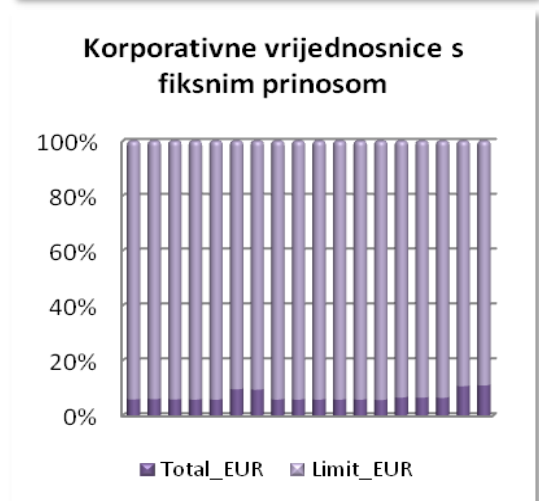
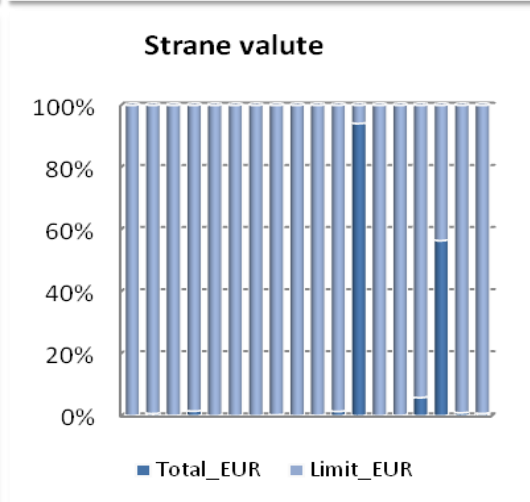
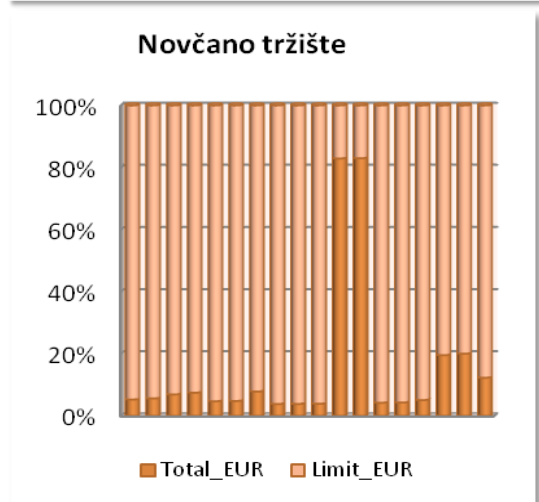
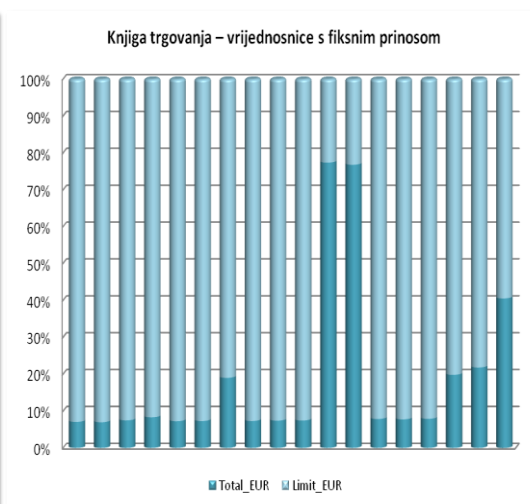
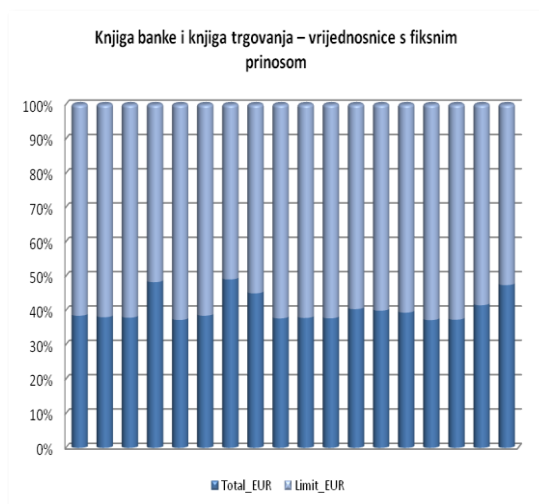
Rizičnost vrijednosti

Rizičnost vrijednosti (eng. Value at Risk u daljnjem tekstu „VaR“) je pokazatelj kojim se mjeri potencijalni maksimalni gubitak iz portfelja u određenom razdoblju zbog promjene cijena njegovih dijelova, a na osnovi podataka iz prošlosti. Osnovna ideja povijesne metode ovog modela koju Banka koristi jest uzimanje u obzir trenutnog portfelja te ponovo ocjenjivanje njegove tržišne vrijednosti na osnovu tržišnih cijena iz prethodnih dana. Kamatni VaR izračunava maksimalni gubitak uz zadanu razinu pouzdanosti koji Banka može pretrpjeti u zadanom vremenskom roku.

U skladu sa strukturom VaR limita uspostavljeni su 99% dnevni VaR limiti na ukupnu knjigu trgovanja kao i pojedinačno na novčano tržište, poslove sa vrijednosnicama fiksnog prinosa, poslove sa stranim valutama i udjele. Također su uspostavljeni i VaR limiti na korporativne vrijednosnice s fiksnim prinosom, ukupno novčano tržište i ukupne vrijednosnice s fiksnim prinosom. Iskorištenost limita prati se dnevno.

	Limit (HRK)	Izloženost	Najviša	Najniža
Knjiga banke i knjiga trgovanja – vrijednosnice s fiksnim prinosom	30	14	15	11
Knjiga trgovanja – vrijednosnice s fiksnim prinosom	2			
Korporativne vrijednosnice s fiksnim prinosom	8	1	1	
Strane valute	1		1	
Novčano tržište	19	2	16	1
Novčano tržište knjige trgovanja	1			
Ukupno knjiga trgovanja	20	8	15	1

TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

Price Value of a Basis Point

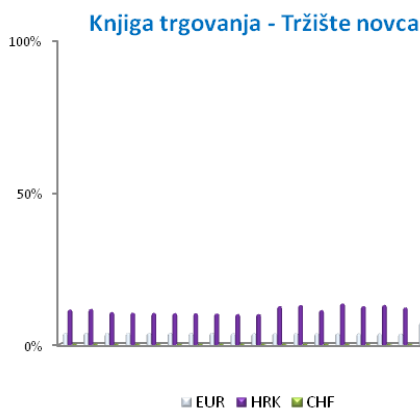
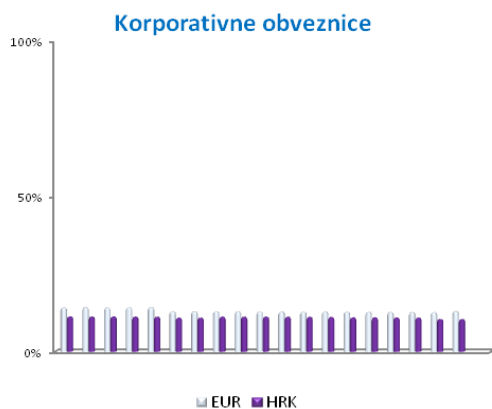
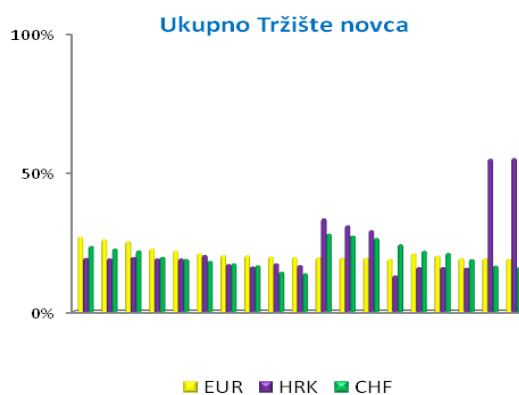
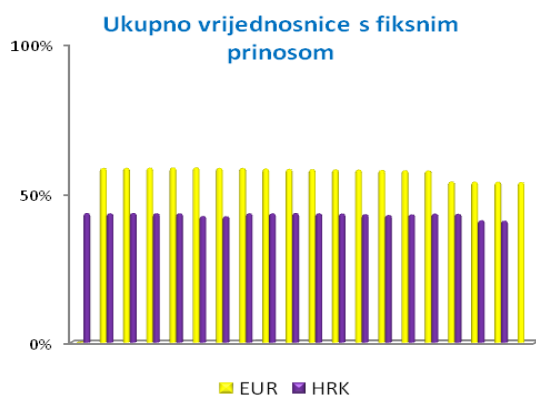
Price Value of a Basis Point (PVBP) je mjera osjetljivosti - promjene vrijednosti portfelja prouzročenog povećanjem krivulja kamatnih prinosa za 1 bazni poen, a formula za izračun je:

$$PVBP = -D_m \cdot \text{Tržišna vrijednost obveznice} \cdot 0,0001$$

Gdje je D_m Modified duration;

$$D_m = \left(\frac{\partial P}{\partial y} \right) / (1+y)$$

U svrhu kontrole knjige trgovanja uspostavljeni su PVBP limiti, zasebno za novčano tržište te za tržište vrijednosnica. Nadalje, u smislu kontrole deskova u Sektoru financijskih tržišta i investicijskog bankarstva uvedeni su i PVBP limiti po deskovima; desk za tržište vrijednosnica s fiksnim prinosom, desk za novčano tržište, desk za tržište stranim valutama. Također su uvedeni i PVBP limiti na dionice te korporativne vrijednosnice s fiksnim prinosom.

Ostali portfelji su imali iskorištenost limita od 0%.

TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

FX Delta prikazuje delta izloženost Banke (spot plus delta pozicija za opcije) valutnom riziku. U skladu s tim Banka ima FX Delta limite za sve značajnije valute pojedinačno kao i za ukupnu deviznu poziciju Banke.

Stop Loss kalkulacija pokazuje maksimalni gubitak kojeg Banka po individualnim portfeljima trgovanja može tolerirati na mjesečnoj te na godišnjoj razini. Banka u tom kontekstu ima uspostavljene mjesečne i godišnje Stop Loss limite pojedinačno za novčano tržište, tržište vrijednosnica sa fiksnim prinosom i za poslove sa stranim valutama.

Simulacija neto kamatnih prihoda

Simulacija neto kamatnih prihoda za 2013. godinu pokazuje da će u slučaju rasta kamatnih stopa za 1% doći do rasta neto kamatnih prihoda za 3% ili 46 milijuna kuna. Uzrok tomu jest aktiva koja ima kraće razdoblje promjene kamatnih stopa u promatranom periodu.

Simulacija neto kamatnih prihoda za 2013. godinu na temelju podataka od 31. prosinca 2012.:

	EUR	CHF	HRK	UKUPNO	u %
izravan paralelan utjecaj plus 200 bp	85	-31	40	94	7%
izravan paralelan utjecaj plus 100 bp	42	-16	20	46	3%
izravan paralelan utjecaj minus 100 bp	(32)	-	(18)	(50)	(4%)
izravan paralelan utjecaj minus 200 bp	(34)	-	(37)	(71)	(5%)

VLASNIČKA ULAGANJA

Izloženosti po vlasničkim ulaganjima za koje Banka koristi jednostavan pristup ponderiranja

Skupine vlasničkih ulaganja	Ponderi rizika	Iznosi izloženosti	Iznosi izloženosti ponderirani kreditnim rizikom
Vlasnička ulaganja koja kotiraju na burzi	290%	36	106
Ostale izloženosti po vlasničkim ulaganjima	370%	78	288

Vlasnička ulaganja u knjizi banke

Skupine vlasničkih ulaganja u knjizi banke	Usporedba	
	Bilančni iznos	Tržišna cijena
Vlasnička ulaganja u kreditne institucije	4	
koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima	4	
Vlasnička ulaganja u financijske institucije	65	
koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima	44	
koja kotiraju na burzi	21	21
Vlasnička ulaganja u trgovačka društva	51	
koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima	36	
koja kotiraju na burzi	15	
Vlasnička ulaganja u ostale institucije	2	
koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima	2	

Vrijednost kotirajućih vlasničkih instrumenata mjeri se po fer vrijednosti na temelju kotiranih cijena, a fer vrijednost nekotirajućih vlasničkih instrumenata procjenjuje se primjenom odgovarajućeg omjera između cijene i zarade, odnosno cijene i novčanog toka prilagođenog na način da odražava specifične okolnosti vezane za izdavatelja.

OPERATIVNI RIZIK

Operativni rizik jest rizik gubitka zbog neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudi i sustava ili vanjskih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, dok istovremeno isključuje strateški rizik.

Sustav upravljanja operativnim rizikom obuhvaća sljedeće:

1. Strategiju preuzimanja i upravljanja operativnim rizikom
2. Politiku i interne akte kojima su definirana opća pravila, odnosno načela, postupci i metode za upravljanje operativnim rizikom
3. Organizacijski ustroj, odnosno struktura, te resurse za upravljanje operativnim rizikom
4. Proces upravljanja operativnim rizikom koji uključuje:
 - Identificiranje,
 - Mjerenje (procjenjivanje),
 - Ovladavanje,
 - Praćenje i
 - Izvješćivanje;
5. Upravljanje kontinuitetom poslovanja;
6. Utvrđivanje i održavanje adekvatnosti jamstvenog kapitala za operativni rizik.

Proces upravljanja operativnim rizikom

Identificiranje operativnog rizika podrazumijeva utvrđivanje postojanja značajnog operativnog rizika. Značajnim operativnim rizikom smatra se onaj operativni rizik koji može imati materijalno značajan utjecaj na financijski rezultat i/ili na imovinu Grupe. Grupa identificira operativne rizike, odnosno utvrđuje postojanje značajnih operativnih rizika, u svim svojim aktivnostima, proizvodima i procesima. Mjerenje (procjenjivanje) operativnog rizika podrazumijeva prikupljanje i analiziranje relevantnih podataka o identificiranom operativnom riziku na temelju čega se zaključuje o mjeri odnosno razini operativnog rizika. Grupa mjeri (procjenjuje) identificirane operativne rizike u svim svojim aktivnostima, proizvodima i procesima.

Ovladavanje operativnim rizikom provodi se za identificirane operativne rizike u svim aktivnostima, proizvodima i procesima Grupe.

Ovladavanje operativnim rizikom podrazumijeva preventivne i korektivne aktivnosti, odnosno metode, kriterije i postupke s ciljem prihvaćanja, izbjegavanja, smanjenja ili prijenosa utvrđenog rizika.

- **Izbjegavanje** podrazumijeva nepoduzimanje određenih aktivnosti kako bi se izbjegao operativni rizik koji bi se pojavio kao posljedica predmetnih aktivnosti.
- **Smanjivanje i kontroliranje** podrazumijeva unapređenje poslovnih procesa i praksi i/ili uvođenje kontrola koje imaju za cilj umanjivanje operativnog rizika.
- **Prenošenje** podrazumijeva prijenos operativnog rizika na treće osobe putem osiguranja ili drugih specifičnih financijskih instrumenata.
- **Prihvaćanje** podrazumijeva donošenje formalne odluke o prihvaćanju operativnog rizika od strane nadležnih tijela ili organizacijskih dijelova Banke.

OPERATIVNI RIZIK (NASTAVAK)

Praćenje izloženosti operativnom riziku podrazumijeva redovito analiziranje rezultata identificiranja i mjerenja (procjenjivanja) operativnog rizika te informacije o aktivnostima ovladavanja operativnog rizika. Izloženost operativnom riziku utvrđuje se primjenom metoda identificiranja i mjerenja (procjenjivanja) operativnog rizika.

Banka na redovnoj bazi sastavlja izvješće o sustavu upravljanja operativnim rizikom. Cilj izvještavanja o operativnom riziku je pružanje podrške za učinkovito upravljanje operativnim rizikom na svim bančnim razinama odgovornosti.

Banka kroz proces upravljanja operativnim rizikom isto tako ima za cilj osigurati adekvatno upravljanje:

Upravljanje kontinuitetom poslovanja

Banka je uspostavila proces upravljanja kontinuitetom poslovanja kojim se osigurava kontinuitet poslovanja i ograničavaju gubici u slučaju havaričnih događaja odnosno događaja koji znatno narušavaju ili dovode do prekida poslovanja. Proces je integriran sa sustavom upravljanja informacijskom sigurnošću (ISMS).

Banka je usvojila planove kontinuiteta poslovanja, izrađene na temelju procjene rizika i analize utjecaja na poslovanje a kojima se osigurava kontinuitet poslovanja odnosno pravovremena ponovna uspostava poslovno kritičnih aktivnosti Banke u slučajevima znatnijeg narušavanja ili prekida poslovanja. Planovi se redovito ažuriraju i testiraju.

Upravljanje kontinuitetom poslovanja sastavni je dio upravljanja operativnim rizikom, uključujući i izvještavanje o operativnom riziku.

Adekvatnost kapitala

Banka za izračun kapitalnih zahtjeva za operativni rizik primjenjuje Standardizirani pristup sukladno dijelu 3. Glave IV. Odluke o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija, dok članice Grupe primjenjuju Jednostavni pristup sukladno dijelu 2. Glave IV. Odluke o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija.

Banka je osigurala adekvatnost kapitala za operativni rizik na način da u svakom trenutku, iznos kapitala za operativni rizik je adekvatan vrstama, opsegu i složenosti usluga koje Grupa pruža i operativnom riziku kojemu je izložena ili bi mogla biti izložena u pružanju tih usluga.